

מנה בנתן

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"צ הגה"צ רבי שכנא בן רבי
חיים קולדצקי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 114 פרשת פקודי תשפ"ב

חגיגה כה-כז יבמות ב-ה

שאם אמר הכנסתי לתוכה רביעית קודש נאמן, וכמו שנאמן בתרומה בגלל קודש, כך יועיל לתרומה בגלל בדיקה לפסח. **שנו בברייתא** שלא נאמנים על קנקנים ותרומה, ויש לדקדק ששאם מדובר בקנקנים של קודש הרי יש מיגו שכמו שנאמן על הקודש כך נאמן בקנקנים, ובשל תרומה פשוט שאם לא נאמן על התרומה שלא יהיה נאמן על הקנקנים שלה, אלא מדובר בריקנים של קודש כל השנה, או מלאים של תרומה בשעת הגיתות, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שנאמנים על כדי יין וכדי שמן המדומעות, ולכאורה מדובר על מדומעות של תרומה, ואצל ר' חייא פירשו שמדובר במדומעות של קודש, אך קשה שלא שייך דימוע בקודש, ואצל ר' אלעאי פירשו שמדובר שטיהר טבל ליטול ממנו נסכים.

שנינו במשנה שע"ה נאמנים גם ע' יום קודם הגיתות, ואביי הוכיח מזה שעל האריס לטרוח בכדים ע' יום קודם הגת.

משנה מהעיר מודיעים ולפנים נאמנים על כלי חרס, ומהמודיעים ולחוץ לא נאמנים, שאם הקדר מוכר הקדירות נכנס לפנים מהמודיעים הקדר והקדירות ואצל אותם הלוקחים הוא נאמן ואם יצא אינו נאמן. **גמרא** שנו בברייתא שמודיעים עצמה לפעמים היא כלפנים ולפעמים כלחוץ, שאם הקדר יוצא וחבר נכנס זה כלפנים ואם שניהם נכנסים

דף כו או שניהם יוצאים מהעיר זה כלחוץ, ואביי רצה להוכיח כן מהמשנה שאומרת שקדר שמכר את הקדירות ונכנס לפנים מהמודיעים, ומשמע שבמודיעים עצמה אינו נאמן, ושנינו בסיפא שאם יצא אינו נאמן ומשמע שבמודיעים נאמן, א"כ חייבים לחלק שבקדר יוצא וחבר נכנס זה כלפנים, ואם שניהם נכנסים או שניהם יוצאים זה כלחוץ.

שנינו בברייתא שנאמנים על כלי חרס דקים לקודש, ואמר ר"ל שזה דוקא כשהם ניטלים בידו אחת, ור' יוחנן אומר שאפילו כשלא ניטלים בידו אחת, לר"ל נאמנים דוקא בריקים ולא במלאים, ולר' יוחנן נאמנים גם במלאים ואפילו במשקים שלו, ואומר רבא שר' יוחנן מודה שהמשקים עצמם טמאים ואין תימה בכך, שהרי גם בלגין מלא משקים הכלי חרס מציל את המשקים, ואילו הכלי עצמו טמא טומאת שבעה.

משנה גבאים שנכנסו לבית או גנבים שהחזירו כלים נאמנים לומר שלא נגעו, ובירושלים נאמנים על הקודש, ובשעת הרגל נאמנים גם על תרומה. **גמרא** בברייתא שנו שגבאים שנכנסו לבית הבית טמא, ויש לחלק שכשהם עם נכרי הם לא נאמנים ובלי נכרי הם נאמנים, כמו ששנינו במשנה שאם יש נכרי עמם נאמנים לומר לא נכנסנו, אך אינם נאמנים לומר נכנסנו ולא נגענו, ונחלקו ר' יוחנן ור"א מה הטעם כשנכרי עמם שלא נאמנים האם בגלל שאימת הנכרי עליהם, או שאימת מלכות עליהם, והנ"מ בין הטעמים בנכרי שאינו חשוב, שלא מפחדים ממנו, אך יש אימת מלכות.

דף כה עמי הארצות נאמנים בשעת הגתות והבדים על כדי יין ושמן שמדומעות, והם נאמנים גם ע' יום קודם לגיתות. **גמרא** משמע במשנה שרק ביהודה נאמנים ולא בגליל, ואמר ר"ל שהטעם לכך הוא שיש רצועה של כותים שמפסיקה בין יהודה לגליל, אך קשה שניתן לקחת בטהרה על גבי שידה תיבה ומגדל, ויש לומר שזה כדעת רבי שאהל זרוק אינו אהל, ששנינו בברייתא שלרבי הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טמא, ור' יוסי בר' יהודה מטהר, אך קשה שניתן לקחת בכלי חרס שמוקף צמיד פתיל, ויש לומר כדברי ר"א ששנינו בברייתא שהקדש לא ניצל בצמיד פתיל, ומה ששנינו שאין חטאת ניצולת בצמיד פתיל ומשמע שהקדש ניצל, יש לומר שבא למעט מים שאינם מקודשים שניצלים בצמיד פתיל, ומה שאמר עולא שגם בזמן הזה החברים מטהרים את יינם ושמןם בגליל, יש לומר שהם מניחים שכשיבא אליהו הוא יטהרנה.

בשעת הגיתות נאמנים גם על תרומה, ומה ששנינו בברייתא שהגומר זיתיו ישייר קופה אחת ויתננה לכהן עני ומשמע שבלי זה אינם נאמנים, יש לומר שהברייתא מדברת במאוחרים שלא היו בשעת הגיתות, והמשנה דיברה במוקדמים, ורב אדא בר אהבה שאל כמו מי, אמר לו ר"נ כמו אלו של בית אביך, ורב יוסף אומר שהברייתא מדברת בגליל, ואביי מקשה ששנינו בברייתא שעבר הירדן וגליל הן כיהודה, ונאמנים על היין בשעת היין ועל השמן בשעת השמן, ולא על היין בזמן השמן או השמן בזמן היין, אלא יש לומר שהברייתא דיברה במאוחרים.

שנינו במשנה שאם קיבל חבית אחר זמן הגיתות והבדים יניחנה לגת הבאה, ושאלו את רב ששת אם עבר וקיבל את יניח לגת הבאה, אמר להם **עמוד** ב ששנינו שאם חבר ועם הארץ ירשו את אביהם עם הארץ יכול לומר החבר טול אתה חטים ממקום פלוני ואני ממקום פלוני, ויכול לומר טול יין שבמקום פלוני ואני אטול ממקום פלוני, אך לא יאמר לו טול אתה לח ואני יבש, או טול חטים ואני שעורים, ובברייתא שנו על כך שהחבר שורף את הלח ומניח את היבש ולא אומרים שניחנה לגת הבאה, ויש לדחות שמדובר בדבר שאין לו גת, ואין לומר שניחנה לרגל שמדובר בדבר שלא ישתמר עד הרגל.

שנינו באהלות שב"ה וב"ש מודים שבדקים לעושי פסח אך לא בודקים לאוכלי תרומה, ומבאר רב יהודה בשם שמואל שאדם יכול לבדוק בנפיחה בבית הפרס וללכת לעשות פסח, ורב חייא בר אבא אומר בשם עולא שמספיק לראות שנידש, שששנינו שבית הפרס שנידש טהור שלא העמידו חכמים דבריהם במקום כרת, אך לאוכלי תרומה שזה רק מיתה העמידו דבריהם, והסתפקו אם כשבדק לפסחו מועיל גם לתרומה, עולא סובר שמועיל לתרומה, ורבה בר עולא סובר שלא מועיל לתרומה, ואמר לו זקן אחד שלא יחלוק על עולא שהרי שנינו במשנה

שנינו במשנתנו שגנבים שהחזירו כלים נאמנים, ובטהרות שנינו שגנבים שנכנסו לבית טמא במקום שהלכו, ואמר רב פנחס שמשנתנו דיברה כשעשו תשובה, וכך מדויק מזה שבאו להחזיר את הכלים.

שנינו במשנה שבירושלים נאמנים גם בכלי חרס גסים לקודש ומה שטהרו גם דקים לפנים מהמודיעים כיון שבירושלים לא עושים כבשונות.

שנינו במשנה שבשעת הרגל נאמנים גם על תרומה, ואומר ריב"ל שלומדים את זה מהפסוק **ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים**, שכולם נעשו חברים.

משנה לר' יהודה מי שפתח את חביתו או שהתחיל את עיסתו בזמן הרגל יכול לגמור ולחכמים לא יגמור. **גמרא** ר'אמי ור' יצחק נפחא ישבו על מפתן ביתו של ר' יצחק נפחא, ואחד שאל האם ניתן להניחה לרגל אחר, אמר השני שיד הכל ממשמשים בה ואיך אפשר להניח לרגל אחר, אמר לו הרי גם עכשיו ממשמשים בה, אמר לו שברגל התורה התירה טומאת עם הארץ, אך אחר הרגל איך ניתן לטהר הטומאה, ולכאורה נחלקו בזה תנאים, ששנינו בברייתא אחת יניחנה לרגל אחר, ובברייתא נוספת כתוב שלא יניחנה, ויש לדחות שהברייתא ששנינו יניחנה זה כר' יהודה, ולחכמים לא יניחנה, וקשה שר' יהודה עצמו סובר שיכול לגמרה, ויש לחלק להיפך שהברייתא שלא יניחנה זה כר' יהודה שיכול לגמרה ולחכמים יניחנה.

משנה אחר הרגל מעבירים את כלי העזרה לטהרם, ואם זה ער"ש לא טיהרו מפני כבוד השבת, ולר' יהודה גם לא ביום ה' שהכהנים אינם פנויים. **גמרא** הכהנים לא פנויים בגלל טרדתם בהוצאת הדשן.

משנה בטהרת העזרה מטבילים את הכלים שבמקדש ואומרים להם הזהרו **עמוד ב** שלא תגעו בשולחן, לכל כלי המקדש היו שניים ושלישיים שאם נטמאו הראשונים באים תחתם האחרים, כל כלי המקדש טעונים טבילה חוץ ממזבח הזהב ומזבח הנחושת, לר"א מפני שהם כקרקע, ולחכמים בגלל שהם מצופים.

גמרא הברייתא מוסיפה שאמרו הזהרו בשולחן ומנורה, ובמשנתנו לא כתוב מנורה, שבשולחן כתוב **תמיד**, ובמנורה לא כתוב **תמיד**, והברייתא סוברת שכתוב **ואת המנורה נוכח השולחן** וכאילו כתוב בה תמיד, והמשנה סוברת שנוכח בא רק לקבוע לה מקום, ויש להקשות השולחן טהור מדין כלי עץ העשוי להיות מונח שאינו מיטמא שכלי עץ מטמא רק כמו שק שהוא מיטלטל מלא וריקן, ויש לבאר כר"ל שדרש בפסוק **השולחן הטהור**, ומשמע שהוא נטמא, ולכאורה הוא עשוי להיות מונח, אלא שמגביהין אותו להראותו לעולי רגלים, שהראו להם את לחם הפנים ואמרו להם ראו חיבתכם לפני המקום שסילוקו כסידורו, כמו שאמר ריב"ל שנעשה נס בלחם הפנים שסילוקו כסידורו, כמו שכתוב לשום **לחם חום ביום הלקחו**, אך קשה שיטמא בגלל ציפוי, כמו ששנינו ששולחן ודולפקי שנפתחו או שחיפן בשיש והשאיר בהם מקום הנחת כוסות טמא, ולר' יהודה צריך להשאיר גם מקום הנחת החתיכות, ואין לתרץ שעצי שיטים חשובים ואינם בטלים לצפויים, שזה מובן רק לדעת ר"ל שרק כלי אכסלגים שממדינת

הים בטל לציפוי, אך כלי מסמים שהם חשובים אינם בטלים לציפוי, א"כ גם עצי שיטים לא יבטלו לציפויים, אך לר' יוחנן שגם כלים חשובים בטלים לצפויים, א"כ השולחן יטמא בגלל שהעץ בטל לציפוי, ואין לחלק שבציפוי שאינו עומד לבדו לא בטל העץ אליו, וכשהציפוי עומד בטל העץ אליו, שהרי ר"ל שאל את ר' יוחנן האם הוא דיבר גם בציפוי שאינו עומד או גם כשלא חיפה את לבזבזיו, ואמר לו ר' יוחנן שאין הבדל,

דף כז אלא יש לומר שהתורה קראה לשולחן עץ, שכתוב **המזבח עץ שלש אמות גבוה וארכו שתיים אמות ומקצעותיו לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה'**, ויש לדייק שהפסוק פותח במזבח וממשיך בשולחן, ודרשו ר' יוחנן ור"ל שכשביהמ"ק קיים המזבח מכפר על אדם, ועכשיו שולחנו של אדם מכפר בהכנסת אורחים. מזבח הנחושת נקרא קרקע, שכתוב **מזבח אדמה תעשה לי**, ואת מזבח הזהב לומדים מהפסוק **המנורה והמזבחות** והוקשו המזבחות זה לזה.

לדעת חכמים במשנה המזבחות טהורים מפני שהם מצופים, ויש להקשות שהציפוי הוא סיבה שיטמאו, אלא יש לגרוס וחכמים מטמאים מפני שהם מצופים, וללישנא בתרא חכמים אומרים לר"א שלדעתו לולא הפסוק הם היו טמאים מפני הציפוי, הרי הציפוי בטל לעץ.

ר"א אמר בשם ר' אבהו שאין אש הגיהנם שולטת בת"ח ולומדים ק"ו מסלמנדרא שהיא נולדה מהאש והסך מדמה אין האש שולטת בו, ת"ח שכל גופם אש, כמו שכתוב **הלא כה דברי כאש נאום ה'**, ק"ו שלא תשלוט בהם אש הגיהנם, ור"ל הוסיף שאפילו בפושעי ישראל אין אש הגיהנם שולטת ק"ו ממזבח הזהב שאם ציפוי הזהב שבו הוא רק כעובי דינר, ודולקת בו האש כמה שנים ואינה שולטת בו, פושעי ישראל שהם מלאים מצוות כרימון כמו שכתוב **כפלת הרימון רקתך** וניתן לקרוא רקנין, על אחת כמה וכמה שאש הגיהנם לא תשלוט בהם.

ת.ו.ש.ל.ב.ע

מסכת יבמות

דף ב משנה ישנן ט"ו נשים הנשואות לאח שמת ללא בנים שכשהם נופלות ליבום עם צרותיהן הן פוטרות אותן מחליצה ויבום עד סוף העולם וגם הצרות שלצרותיהן נפטרות מיבום, ואלו הן: בתו, ובת בתו, ובת בנו, בת אשתו, ובת בנה, ובת בתה, חמותו ואם חמותו ואם חמיו, אחותו מאמו, ואחות אמו, ואחות אשתו, ואשת אחיו מאמו, **עמוד ב** ואשת אחיו שלא היה בעולמו, וכלתו, ונשים אלו פוטרות צרותיהם וצרות צרותיהם מחליצה ויבום עד סוף העולם, ואם הן מתו או מיאנו או התגרשו או שנמצאו אילוניות צרותיהן מותרות ביבום כיון שהערוה לא נפלה עכשיו ליבום, ובחמותו ואם חמותו ואם חמיו אי אפשר לומר שהן אילוניות או שמיאנו שהרי הן ילדו,

אחת אחד מהם ממעט צרת ממאנת ואחד ממעט צרת מחזיר גרושתו, ואם הם לא הולכים בשיטה אחת א"כ אחד ממעט את הצרה של השני ואחד ממעט או צרת ממאנת או צרת מחזיר גרושתו, ולרב ולר' אסי מה שהמשנה לא מנתה את הצרות הללו כי אינם בצרת צרה, שהרי בסוטה או אילונית לא שייך לומר בה הלכה ונשאת לאחיו.

הפטור בצרה לומדים מהפסוק אשה אל אחותה לא תקח לצרור לגלות ערוותה עליה בחייה, וכתוב עליה וגם ביבום כתוב יבמה יבא עליה והיינו אומרים שאף אם היא מכל העריות תתיבם, אלא התורה אומרת באחות אשתו עליה שאף במקום מצוה לא יקח את אחות אשתו, וצרתה לומדים מלצרור וצרת צרתה לומדים ממה שכתוב לצרור ולא כתוב לצור, ושאר עריות לומדים במה מצינו שאחות אשה היא ערוה וחייבים בזדונה כרת ובשוגג חטאת והיא אסורה ביבום, כך כל ערוה שחייבים עליה כרת בזדון וחטאת בשוגג אסורה ליבם, ולומדים גם שצרתה אסורה, ולמדו מזה לט"ו נשים שפוטרות צרותיהם וצרות צרותיהן מחליצה ויבום עד סוף כל הדורות, ואין לרבות עוד שש עריות חמורות מאלו, כי לומדים רק כמו אחות אשתו שהיא ערוה שיכולה להנשא לאחיו וכך כל הט"ו, אך שש החמורות אסורות גם לאחיו ולכן צרותיהן מותרות כי צרה היא רק מאח, ומאחות אשה לומדים אזהרה, ועונש לומדים מהפסוק **כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו.**

מעליה למדו שערוה אינה מתיבמת ומשמע שבלי עליה היתה מתיבמת כי עשה דוחה לא תעשה, אך יש לדחות שעשה דוחה לא תעשה רק בלאו רגיל אך לא לאו שיש בו כרת, ועוד שהמקור לכך שעשה דוחה לא תעשה

דף ד הוא מהפסוק **לא תלבש שעטנו גדילים תעשה לך**, ור"א אמר שלומדים סמוכים בתורה מהפסוק **סמוכים לעד לעולם עשויים באמת וישור**, ורב ששת אמר בשם ר"א בשם ר"א בן עזריה שיבמה שנפלה לפני מוכה שחין לא חוסמים אותה, שכתוב **לא תחסום שור בדישו**, וסמוך לזה פרשת יבום, ורב יוסף אומר שגם מי שאינו דורש סמוכים בכל התורה, אך במשנה תורה כן דורשים, שהרי ר' יהודה אינו דורש סמוכים בכל התורה, כמו ששנינו בכרייתא שכן עזאי למד מסמיכות הפסוקים **מכשפה לא תחיה, כל שוכב עם בהמה מות יומת**, שכמו ששוכב עם בהמה בסקילה כך מכשפה בסקילה, ור' יהודה שאל וכי בגלל שהם סמוכים נוציא מכשפה לסקילה, אלא לומדים מאוב וידעוני שהם בכלל מכשפים ויצאו להקיש אליהם שכמו שהם בסקילה כך מכשפה בסקילה, ובמשנה תורה ר' יהודה דורש סמוכים כמו ששנינו שאדם יכול לשאת אנוסת ומפותת אביו וכן אנוסת ומפותת בנו, ור' יהודה אוסר אנוסת ומפותת אביו, ורב גידל ביאר בשם רב בטעמו של ר' יהודה שכתוב **לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו**, והיינו כנף שראה אביו לא יגלה, וזה מדובר באנוסה שהרי בפסוק הקודם כתוב **ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמישים כסף**, ואח"כ כתוב **לא יקח איש את אשת אביו**, ורבנן סוברים שזה לא נקרא סמוך שיש פסוק ביניהם **לא יקח איש את אשת אביו**, אלא פסוק זה מדבר בשומרת יבם של אביו ועובר עליה בשני לאוים,

ופוטרות צרותיהם כגון במקרה שבתו או אחת משאר העריות היתה נשואה לאחיו והיתה לו אשה נוספת ומת ללא בנים, כמו שבתו פטורה מיבום כך צרתה פטורה, ואם הלכה צרת בתו ונישאה לאח אחר והיתה לו אשה נוספת ומת כמו שצרת בתו פטורה כך צרת צרתה פטורה, ואפילו הם מאה אחים, ויש מקרה שהצרות מותרות ליבום שאם בתו או אחת מהעריות היתה נשואה לאחיו והיתה לו אשה נוספת ובתו מתה בחיי בעלה או שהתגרשה ואח"כ מת האח, צרתה מותרת לו ליבום, ואשה היכולה למאן ולא מיאנה שקידושיה מדרבנן, צרתה חולצת אך אינה מתיבמת. **גמרא** מובא בהמשך שפטור הצרות מיבום לומדים מאחות אשה, ויש להקשות לפ"ז מדוע המשנה אינה מזכירה בתחילה את אחות אשה, ואין לומר שהמשנה נקטה את הסדר לפי החומרא וכו"ש ששריפה היא המיתה החמורה ביותר, שא"כ יש לכתוב קודם חמותו שבה כתוב את עיקר עונש שריפה, ואח"כ יש לכתוב כלתו שאחרי שריפה הסקילה חמורה, אלא יש לומר שהמשנה כתבה בתו בתחילה שהיא באה מדרשא ולכן היא חביבה על התנא,

דף ג אך קשה שגם את כל העריות לומדים מדרשא לפטור הצרות מיבום, ויש לומר שאמנם לענין יבום למדו מדרשא, אך עיקר איסורם מפורש בתורה, ואילו בבתו לומדים את עיקר איסורה כדברי רבא בשם ר' יצחק בר אבדימי מגזירה שוה הנה הנה לאיסור, ואת העונש לומדים בגזירה שווה **זימה זימה**, אך קשה שלפ"ז יש לכתוב את אחות אשה בסוף, ויש לומר שכיון שדיברו על איסור אחוה כתבו עמה את אחות אשה, אך קשה שיכתבו את הבבא של אחיות בסוף, ויש לומר שהתנא נקט את סדר הקירבה והתחיל בבתו ובתו בנו שהן קרובי עצמו, ואחרי שכתב ג' דורות למטה של הקורבה שלו, נקט ג' דורות בקורבה של אשתו, ואח"כ נקט ג' דורות למעלה בקורבה של אשתו, ואח"כ נקט אחותו ואחות אמו שהן קורבה שלו, וכיון שהתנא דיבר על קורבה של אחוה נקט אחות אשתו, ואמנם עכשיו היה צריך להקדים את כלתו שהיא חמורה לאשת אחיו שלא היתה בעולמו והם לא מחמת קורבה, אך כיון שהתנא דיבר באיסור אחוה נקט אשת אחיו שלא היתה בעולמו ואח"כ נקט כלתו.

מה שהמשנה כתבה פוטרות ולא כתבה אסורות, כי אז היינו מבינים שהם רק לא מתיבמות אך הן חולצות, אך לפ"ז המשנה יכולה לכתוב אסורה לחלוץ אך קשה איזה איסור יש בחליצה, אך ניתן לומר שאסור לחלוץ שלא יאמרו שהיא גם מתיבמת, ויש לומר שנקטו לשון פוטרות שרק במקום מצוה הצרה אסורה ובלאו הכי היא מותרת, ומה שהמשנה אומרת מן החליצה ומן היבום ולא כותבת מן היבום, שא"כ היינו אומרים שהיא חולצת ולא מתיבמת, ומחדשת המשנה שכל העולה ליבום עולה לחליצה ומי שאינה עולה ליבום אינה בחליצה, אך קשה מדוע נקטה המשנה מן החליצה והיבום והיה ניתן לכתוב מן היבום והחליצה או מהחליצה לבד, ויש לומר שזה כדעת אבא שאול שמצוות חליצה קודמת ליבום.

המנין ט"ו ברישא ובסיפא בא למעט צרת סוטה לדעת רב או צרת אילונית לדעת ר' אסי, ואם רב ור' אסי הולכים בשיטה

ובמשנה תורה ר' יהודה דרש סמוכים, שיש הוכחה ממה שזה לא נכתב יחד עם עריות או שזה מיותר שהרי מספיק לכתוב לא יקח איש את אשת אביו, וההמשך לא יגלה כנף אביו מיותר, עמוד ב וא"כ גם בציצית מוכח ממה שהתורה לא כתבה את זה בפרשת ציצית, או שזה מיותר שהרי כבר כתוב ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך, א"כ מדוע כתוב שוב לא תלבש שעטנז אלא בא לדרוש שמותר בציצית, אך יש להקשות שאינו מיותר שהרי אם היה כתוב לא יעלה עליך היינו אומרים שאסור להעלות עליו, אסור גם למוכרי כסות, והתורה אומרת לא תלבש שאסור רק דרך לבישה, ואם היה כתוב לא תלבש היינו אומרים שרק בלבישה שהנאתה מרובה אסור אך העלאה סתם מותר, לכן כתוב לא יעלה, אך עדיין זה מיותר שניתן לכתוב לא תלבש שעטנז ומדוע כתוב עוד צמר ופשתים יחדיו, שאצל ר' ישמעאל שנו על הפסוק בגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך שכל מקום שכתוב בתורה בגד סתם הכוונה לצמר ופשתים וכיון שהתורה פירטה במקום אחד צמר ופשתים, א"כ צמר ופשתים שכתוב כאן הוא מיותר, אך עדיין ניתן לומר שאמנם העלאה נאסרה רק בצמר ופשתים, אך לבישה תהיה אסורה בכל שני מינים, ולכן כתבה התורה צמר ופשתים, ויש לדחות שהתורה יכלה לשתוק מצמר ופשתים והיינו לומדים מהעלאה, אך לכאורה מהתנא של ר' ישמעאל משמע שלולא שהיה כתוב צמר ופשתים היה אסור כלאים בציצית, והרי זה מפורש שמותר, שכתוב ועשו ציצית על כנפי בגדיהם ולר' ישמעאל כל מקום שכתוב בגד הוא צמר ופשתים, והתורה אומרת להטיל תכלת והוא צמר, שאם שש בבגדי כהונה הוא פשתן א"כ תכלת הוא צמר, ויש לומר שצריך לדרוש שלא נלמד כמו שרבה הקשה שבפסוק אחד כתוב הכנף שהציצית הוא מין כנף ובפסוק אחר כתוב צמר ופשתים, וביאר רבא שצמר ופשתים פוטרים בין במינם ובין שלא במינם, ושאר חוטים פוטרים רק במינם ולא את שאינם מינם, ויש לדחות שהתנא של ר' ישמעאל חלק על רבא, ויש לומר שלא נדרוש כמו הדיוק של רבא והתורה אומרת שיטיל חוט של צמר בצמר, ושל פשתן בפשתן, וכששם צמר יצבע בתכלת, אך צמר לפשתן או פשתן לצמר לא יתן, והתורה אומרת צמר ופשתים שיכול לתת צמר בפשתן ופשתן בצמר,

דף ה אך כל זה הוא לתנא של ר' ישמעאל, ורבנן ילמדו ממצורע שעשה דוחה לא תעשה, שלגבי מצורע נאמר וגילח את ראשו, ומצד שני כתוב לא תקיפו פאת ראשכם, וזה כולל מצורע, וראשו מתיר הקפה במצורע, שהקפת כל הראש נחשבת הקפה, אך יש לדחות שלא של הקפה אינו שווה בכל, אך יש ללמוד מזקנו שאפילו כהן שהוא מצורע, שיש לאו נוסף בכהנים ופאת זקנם לא יגלחו ולומדים מזקנו שכהן מצורע מגלח, ואם אינו ענין לומר שעשה דוחה לאו שאינו שווה בכל, נלמד מכך שעשה דוחה אפילו לאו השווה בכל, אך יש לדחות שהפסוק בא להתיר בכהנים שלמרות שהתורה ריבתה בהם מצוות יתירות העשה לא ידחה בהם אפילו שהלאו אינו שווה בכל, אלא יש ללמוד ממה שנאמר בנזיר, תער לא יעבור על ראשו ואפילו מצורע נזיר יגלח, אך יש לפרוך שהעשה של גילוח מצורע דוחה איסור גילוח נזיר כיון שישנו בשאלה שאל"כ נלמד מנזיר

שעשה ידחה גם במקום שיש לא תעשה ועשה של קדש יהיה גדל פרע, אלא נזיר נדחה כי ישנו בשאלה עמוד ב אלא יש ללמוד מכלאים בציצית שניתן לכתוב ציצית תעשה לך, וכתוב גדילים לדרוש שעשה דוחה לא תעשה, אך יש להקשות שמגדילים לומדים את השיעור, שגדיל הוא שנים גדילים ארבע שיעשה גדיל ויהיה בו פתיל מתוכו, ויש לומר שיחדיו מיותר, אך יש להקשות שמיחדיו לומדים שתכיפה אחת אינה חיבור ורק ב' תכיפות הוא חיבור, ויש לומר שיכלו לכתוב לא תלבש צמר ופשתים יחדיו ושעטנז מיותר לדרוש, אך קשה שמשעטנז למדו שהבגד צריך להיות שוע טווי ונוז, ויש לומר שזה למדו ממה שכתבה התורה לשון שעטנז, והתורה יכלה לכתוב כלאים לחוד.

יש להקשות שאמנם מצאנו בציצית שעשה דוחה לא תעשה אך לא מצאנו שדוחה אף לא תעשה שיש בו כרת, ולא נצטרך עליה לאסור, ואין לומר שנלמד ממילה שכתב שמילה חמורה שנכרתו עליה י"ג בריתות, ואין ללמוד מפסח כי גם פסח עצמו הוא כרת, ואין ללמוד מתמיד שיש לפרוך שהוא תדיר, אך ניתן ללמוד משנים יחד במה הצד, אך ממילה ופסח יש לפרוך שהם כרת, ומפסח ותמיד אין ללמוד כי הם צורך גבוה, ואין ללמוד ממילה ותמיד כי הם היו לפני מתן תורה למ"ד שהעולה שהקריבו ישראל במדבר קודם מתן תורה היא של תמיד, אך יש לומר שצריך את הפסוק עליה שלא נלמד מכיבוד אב ואם, שששנינו בברייתא שלא נאמר שכיבוד אב ואם ידחה שבת לכן נאמר איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו שכולכם חייבים בכבודי, שאפילו אם אמר לו אביו שחוט לי בשל לי בשבת לא ישמע לו, וא"כ לולא הפסוק תשמורו עשה של כיבוד אב ואם היה דוחה שבת.

ממצורע שעשה דוחה לא תעשה, שלגבי מצורע נאמר וגילח את ראשו, ומצד שני כתוב לא תקיפו פאת ראשכם, וזה כולל מצורע, וראשו מתיר הקפה במצורע, שהקפת כל הראש נחשבת הקפה, אך יש לדחות שלא של הקפה אינו שווה בכל, אך יש ללמוד מזקנו שאפילו כהן שהוא מצורע, שיש לאו נוסף בכהנים ופאת זקנם לא יגלחו ולומדים מזקנו שכהן מצורע מגלח, ואם אינו ענין לומר שעשה דוחה לאו שאינו שווה בכל, נלמד מכך שעשה דוחה אפילו לאו השווה בכל, אך יש לדחות שהפסוק בא להתיר בכהנים שלמרות שהתורה ריבתה בהם מצוות יתירות העשה לא ידחה בהם אפילו שהלאו אינו שווה בכל, אלא יש ללמוד ממה שנאמר בנזיר, תער לא יעבור על ראשו ואפילו מצורע נזיר יגלח, אך יש לפרוך שהעשה של גילוח מצורע דוחה איסור גילוח נזיר כיון שישנו בשאלה שאל"כ נלמד מנזיר